

Rättsfallssamlingen

Mål C-221/11

**Leyla Ecem Demirkan
mot
Bundesrepublik Deutschland**

(begäran om förhandsavgörande från Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg)

”Associeringsavtalet EEG-Turkiet — Tilläggsprotokollet — Artikel 41.1 — ’Standstill’-klausulen — Skyldighet att inneha visering för att få resa in i en medlemsstat — Frihet att tillhandahålla tjänster — En turkisk medborgares rätt att resa in i en medlemsstat för att besöka en familjemedlem och möjligen motta tjänster”

Sammanfattning – Domstolens dom (stora avdelningen) av den 24 september 2013

1. *Fri rörlighet för personer — Frihet att tillhandahålla tjänster — Räckvidd — Friheten att motta tjänster — Omfattas*

(Artikel 56 FEUF)

2. *Internationella avtal — Associeringsavtalet EEG-Turkiet — Fri rörlighet för personer — Etableringsfrihet — ”Standstill”-klausulen i artikel 41.1 i tilläggsprotokollet — Direkt effekt*

(Tilläggsprotokollet till associeringsavtalet EEG-Turkiet, artikel 41.1)

3. *Internationella avtal — Associeringsavtalet EEG-Turkiet — Fri rörlighet för personer — Etableringsfrihet — Frihet att tillhandahålla tjänster — ”Standstill”-klausulen i artikel 41.1 i tilläggsprotokollet — Räckvidd — Rätt att resa in i en medlemsstat för att där motta tjänster — Omfattas inte*

(Tilläggsprotokollet till associeringsavtalet EEG-Turkiet, artikel 41.1)

1. Den genom artikel 56 FEUF införda rätten att fritt tillhandahålla tjänster inbegriper även friheten att tillhandahålla ”passiva” tjänster, det vill säga friheten för mottagare av tjänster att bege sig till en annan medlemsstat för att där motta en tjänst utan att hindras av restriktioner. Turister, personer som får medicinsk behandling och personer som gör studie- eller affärsresor ska alltså anses som mottagare av tjänster.

(se punkterna 35 och 36)

2. Se domen.

(se punkterna 38 och 40)

3. Begreppet den fria handeln med tjänster i artikel 41.1 i det tilläggsprotokoll som undertecknades i Bryssel den 23 november 1970 och som ingicks, godkändes och bekräftades för gemenskapens räkning genom förordning nr 2760/72, ska tolkas så, att detta begrepp inte omfattar friheten för turkiska medborgare att såsom tjänstemottagare resa in i en annan medlemsstat för att där motta tjänster.

I detta avseende finns det mellan å ena sidan associeringsavtalet liksom dess tilläggsprotokoll, och å andra sidan fördraget, skillnader i bland annat sambandet mellan friheten att tillhandahålla tjänster och den fria rörligheten för personer inom unionen. I synnerhet skiljer sig syftet med artikel 41.1 i tilläggsprotokollet och det sammanhang där denna bestämmelse ingår väsentligt från syftet med artikel 56 FEUF och det sammanhang där den bestämmelsen ingår, bland annat vad gäller frågan när dessa bestämmelser ska tillämpas på tjänstemottagare.

Associeringen mellan EEG och Turkiet har ett strikt ekonomiskt ändamål och syftar i huvudsak till att främja Turkiets ekonomiska utveckling. Syftet med associeringsavtalet är inte att utveckla de ekonomiska friheterna för att ge upphov till en sådan allmän fri rörlighet för personer som den som unionsmedborgare ges enligt artikel 21 FEUF. En allmän princip om fri rörlighet för personer mellan Turkiet och unionen är på intet sätt något som eftersträvas i detta avtal eller dess tilläggsprotokoll, och inte heller i associeringsrådets beslut nr 1/80 av den 19 september 1980 om utveckling av associeringen, vilket beslut enbart avser den fria rörligheten för arbetstagare. Associeringsavtalet garanterar för övrigt enbart vissa rättigheter i värdmedlemsstaten. Följaktligen är det enbart i egenskap av en följd av utövandet av en ekonomisk verksamhet som ”standstill”-klausulen kan beröra villkoren för turkiska medborgares inresa och vistelse i en medlemsstat.

En ”standstill”-klausul, såsom den i artikel 41.1 i tilläggsprotokollet, ger inte i sig upphov till några rättigheter. Det är alltså fråga om en bestämmelse som förbjuder införandet av nya bestämmelser som är mer restriktiva i förhållande till vad som tidigare var fallet vid en viss bestämd tidpunkt.

(se punkterna 49, 50, 53, 55, 58 och 62 samt domslutet)